

TEADLIKULT ETTEVÕTLIK

Õppeaine „Teadlikult ettevõtlik“ eesmärgiks on kujundada õpilastes ettevõtlikkuspädevust, karjääri kujundamise pädevust ja anda teadmisi rahatarkusest.

“Teadlikult ettevõtlik” on suunatud põhikooli 3.astmele. Õppeaines on lõimitud erinevad teemad, mis annab võimaluse siduda teemasid ja õppeaineid ning vajadusel õpetada väiksemates koolides ka liitklassidele.

Esimesena saadakse põhiteadmised minifirmast, mis loob võimaluse õpilaste omaalgatuslikuks firma tegemiseks (mis oleks eraldi vastavalt soovile ning toimuks lisavõimalusena). Luuakse eeldused, et õpilased on ettevõtlikud ja teavad mida see tähendab kogukonnas.

Teisena on töömaailma tutvustus ja karjääriteemad, kaasates kohalikku kogukonda ning toetades tegema vabatahtlikku tööd (saamaks uusi teadmisi ja kogemusi ning hiljem reflekteerima neid). Teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi.

Kolmanda teemana on rahatarkus, et noored teaksid võimalusi raha kogumiseks ja suurendamiseks. Minifirma tegijad saavad siduda rahatarkust raamatupidamisega (eelarve).

Õpitulemused

Õppeainega „Teadlikult ettevõtlik“ taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. on loov, püstitab eesmärgid, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
2. saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse suhtes;
3. mõistab inimeste rolle ühiskonnas, tunneb erinevaid ameteid ja selleks vajalikke oskusi, väärtustab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;
4. arendab enda võimeid ja oskusi, tegutseb ettevõtliku, väärtust loova kodanikuna;

5. oskab aega ja tegevusi planeerida, töötada meeskonnas, organiseerida, otsustada, sihikindlalt eesmärke saavutada, kaaslast motiveerida, probleeme lahendada, juhtida ja vastutada;
6. teeb eesmärgipäraseid ja teadlikke valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana.

Õppesisu

I Ettevõtlikkus ja minifirma (12 tundi)

Ettevõtlikkus on nii isiksuseomadus, mõtte- ja teguviis ning ka hoiak. Isiksuseomadusena väljendab ettevõtlikkus inimese võimet ja sisemist tahet tegutseda. See on inimese oskus olla aktiivne, saada iseendaga hakkama, tegutseda lähtuvalt oma võimalustest ja ideedest ning muuta need enda ja teiste jaoks väärtuseks. Ettevõtlik inimene on otsustus- ja algatusvõimeline, aktiivne, avatud uutele kogemustele, loov, sihikindel organiseerija ja paindlik tegutseja.

Minifirma (MF) luuakse selleks, et paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet, otsustusjulgust ja vastutustunnet, soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul õpitakse tundma majandusmõistete tõelist tähendust ja rakendatakse neid praktiliselt minifirmas äriotsuste tegemisel. Ettevõtluskogemus on hindamatu väärtus tööturul, kus järjest rohkem hinnatakse ettevõtlikke ja loovaid inimesi. Kaasaja muutuv maailmas tuleb järjest rohkematel inimestel elatise teenimiseks oma firma luua, et pakkuda tööd endale ja teistele.

Minifirma tegevuse etapid:

1. Minifirma loomine- idee, meeskond, registreerimine JA Eestis Minifirma äriplaani või ärimudeli koostamine
2. Minifirma tegutsemine- tootmine, turundus, toodete müük või teenuse osutamine
3. Minifirma lõpetamine

Põhimõisted: ettevõtlikkus, minifirma (meeskond, rollid), minifirma idee (toode, teenus), äriplaan, tootmine/ toote arendus, turundus, raamatupidamine

II Võimalused töömaailmas (12 tundi)

Võimalused töömaailmas; elukutsed ja ametid kodukoha ettevõttes, enda vajadused, soovid ja võimalused elukutsevalikul ja tööturul. Nõuded haridusele ja pädevusele töökohal, oskuste ja kogemuste tähtsus. Töökoha taotluse ja elulookirjelduse koostamine, elukutsed ja ametid täna ja tulevikus, elukestev õpe ja areng (mida tahaksin elus ära teha, proovida, kogeda, õppida, millised takistused võivad ette tulla ja kuidas neid ületada). Erinevad lepingulised koostöövormid nõuded alaealiste töötamisele. Erinevad karjäärinõustamise teenused. Vabatahtlik töö ning enda teadmiste ja kogemuste analüüs.

Karjääri kujundamise pädevused on üldpädevused, mida iga inimene kasutab karjääri kujundamisel kogu oma elu jooksul. Need pädevused aitavad koguda, analüüsida, sünteesida ja organiseerida enesekohast ning haridus- ja kutsealast infot, teha valikuid, otsustada ja korraldada üleminekuid ja oma karjääri teadlikult kavandada.

Põhimõisted: Elukutse ja amet, tööturg, õpitee ja karjäär, elukestev areng, kandideerimisdokumendid, tööleping, karjäärinõustamise teenused, vabatahtlik töö, eneserefleksioon.

III Rahatarkus ehk finantskirjaoskus (11 tundi)

Tulud ja kulud. Töötasu tuluallikana. Bruto- ja netopalk, tööjõumaksud ja maksed. Soovid, vajadused, kulude ja tulude planeerimine, eelarve. Isiklike ressursside piiratus. Tulu suurendamise võimalused ja valik. Pikaajaline planeerimine ja liitintressi jõud. Teadlik ja keskkonda säästev tarbimine.

Rahatarkus ehk finantskirjaoskus on oskus rahaga ümber käia. See on oskus ja teadmine, kuidas teha rahaga tarku valikuid. Rahatark inimene suudab teadlikult korraldada oma rahaasju ja mõistab, et oma hea majandusliku käekäigu eest saab vastutada vaid tema ise.

Rahatark inimene ei ole see, kellel on palju raha, kuid ta tuleb oma igapäevaste rahaasjadega toime, oskab seada ja saavutada eesmärged ning mis kõige tähtsam, saab hakkama ootamatute väljaminekutega.

Põhimõisted: Bruto- ja netopalk, maksud ja maksed, eelarve, finantsteenused, hoius, laen, liht- ja liitintress, säästmine, investeerimine, pikaajaline planeerimine.

Kasutatud materjalid

- Ettevõtlikkus kui isiksuseomadus, mõtte- ja teguviis ning hoiak [Ettevõtlikkus kui isiksuseomadus, mõtte- ja teguviis ning hoiak – edujategu6](#)
- Minifirma programmi ainekava [Minifirma programmi ainekava](#)
- Põhikooli valikõppeaine „Ettevõtlikuna töömaailma” [Põhikooli valikõppeaine „Ettevõtlikuna töömaailma”](#)
- Karjääriõpe [Karjääriõpe | Haridus- ja Noorteamet](#)
- Valikõppeaine „Karjääriõpetus“ [PRÕK Lisa 11 Valikõppeaine Karjääriõpetus](#)
- Rahatarkus [Rahatarkus - Minukarjäär](#)